

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

ÖĞRENCİ EL KİTABI

ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Bu yayın Hacettepe Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı tarafından hazırlanmıştır. 2020-2021 ve 2021-2022 eğitim öğretim yılları için geçerlidir.

Sevgili Öğrenciler,

Üniversitemize hoş geldiniz. Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı (ÖİDB) olarak üniversite yaşantınızı kolaylaştırmak, akademik yaşama alışmanızı sağlamak, akademiye özel yeni bir terminoloji ile sizi tanıştırmak ve birlikte yaşamamızı düzenleyen, eğitim yaşantınıza yön verecek kurallar bütününe size aktarmak görevimizdir. Bilgiye çok hızlı ulaşılabilen bir çağda, gelişen teknolojiye olanaklarımız çerçevesinde hızla uyum yapmaya çalışıyor, sizlere çevrimiçi (online) olarak hızlı ve kolay işlem yapabileceğiniz sistemlerde hizmet vermeye çalışıyoruz.

Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, ders kayıt programlarından burslara, akademik takvimden oryantasyona, transkriptten öğrenci belgesine, yönetmeliklerden anadal, çift anadal programlarına her türlü kişisel ve akademik işleminizden sorumlu olan birimdir.

Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Hacettepe Üniversitesi'nin Sıhhiye ve Beytepe Yerleşkelerinde hizmet vermektedir. Sıhhiye ve Beytepe'de bulunan Fakülte ve Bölümlerin öğrencileri ayrı ayrı bu ofislerimizden hizmet almaktadır.

Kişisel bilgi ve belgeleriniz (Transkript, öğrenci belgesi, askerlik belgesi vb.) için doğrudan ofislerimize başvuru yapabilirsiniz. Akademik işlemleriniz, mazeret ve izin işlemleriniz için öncelikle Danışman onayı ve ait olduğunuz Bölüm ve Fakülte/Meslek Yüksekokulu izinleri gereklidir. Ders kayıt programının kullanımına ilişkin kılavuza ÖİDB web sayfasından ulaşabilirsiniz.

Öğrenim yaşamınız boyunca eğitiminizin sorunsuz devam etmesi, başarılı ve yaratıcı bir Üniversite yaşamı geçirmeniz, Üniversitemiz olanaklarından olabildiğince fazla yararlanabilmeniz için Önlisans-Lisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ve diğer yönetmelikler ve yönergeler hakkında bilgi sahibi olmanız, güncellemeleri takip etmeniz önemlidir.

Hacettepeli olmanın gururunu ve aidiyetini sizinle paylaşarak, başarılı ve mutlu bir üniversite yaşamı dileriz. Unutulmayacak anılar ve bilimsel başarılarla dolu bir geleceğe yolunuz açık olsun!

Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

İçindekiler

Akademik Takvim	1
Danışman	1
Genel Bilgiler	1
1. Öğrenci şifresi:.....	1
2. Öğrenci kimliği:	1
3. hacettepe.edu.tr uzantılı e-posta adresi:.....	1
4. Öğrencilik hakkı:.....	1
5. Eğitim süresi:	2
6. Diploma eki:	2
7. Devamsızlık hakkı:.....	2
Dersler	2
1. Zorunlu ders:	2
2. Ortak zorunlu dersler:.....	2
3. Seçmeli ders:	2
4. Alan içi seçmeli ders:.....	2
5. Alan dışı seçmeli ders:.....	2
6. SEC kodlu dersler:.....	2
7. Uzaktan eğitim:	3
8. Ön koşullu dersler:.....	3
9. Yan koşullu dersler:	3
10. Ders Tekrarı:	3
11. İntibak:.....	3
Kodlar ve Krediler	3
1. Dersin kodu:	3
2. Dersin kredisi:.....	3
3. Dersin AKTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi) Kredisi:	3
4. Yarıyıl da AKTS kredi sınırı:	3
5. Mezuniyet Kredisi:	4
6. Transkript:	4
7. Genel akademik ortalama:	4
8. Bir başka kurumdan ders alma:.....	4
Sınavlar	4

1. Ara sınav:	4
2. Genel sınav:	4
3. Mazeret sınavı:	4
4. Bütünleme sınavı:	4
5. Üç ders sınav hakkı:	4
Ders Programları	4
1. Program:	4
2. Öğrenci Müfredatı (Öğretim programı) :	5
3. Müfredat dışı dersler:	5
4. Dersler kataloğu:	5
5. Program bilgi paketi:	5
6. Ders bilgi paketi:	5
7. Program çıktıları:	5
8. Yeterlilik:	5
9. Öğrenme çıktısı:	5
Kayıt Programı	5
1. “Ders kayıt programı”:	5
2. BİLSİS:	5
3. Ders program kaydı (Kayıt yenileme):	6
4. Ders kaydı kesinleştirme ve onay:	6
5. İlerleme kuralı:	6
6. Etkileşimli kayıt:	6
7. Danışman onayı:	6
8. Ekle-Sil haftası:	6
Hazırlık ve Yabancı Dil Dersleri	6
1. Zorunlu hazırlık eğitimi süresi:	6
2. İsteğe bağlı hazırlık:	6
Ders Eşdeğerliği Uygulama İlkeleri	6
1. Ders eşdeğerliği:	6
Çift anadal, Yandal ve Öğrenci Değişim Programları	7
1. Çift anadal programı:	7
2. Yandal programı:	7
3. Erasmus programı:	7

4. Farabi programı:.....	7
5. Mevlana programı:.....	7
Burs, Kredi ve Ücretler	7
1. Kredi Yurtlar Kurumu (KYK) Bursu:.....	7
2. KYK Öğrenim Kredisi:	7
3. Katkı payı ücreti:	7
4. Öğrenim ücreti:	8
Oryantasyon	8
1. UNI101 Üniversite Yaşamına Giriş Dersi:	8
Yaz Okulu	8
1. Yaz okulu:	8
Kurumiçi, Kurumlararası ve Yerleştirme Puanına Göre Yatay Geçiş	8
1. Kurum içi yatay geçiş:	8
2. Kurumlararası yatay geçiş:.....	8
3. Merkezi puana göre yatay geçiş:.....	8
Lisans/Ön Lisans Yönetmeliği	8
1. Lisans/Ön Lisans Yönetmeliği:	8

Akademik Takvim

Her öğretim yılı için hazırlanan ve Üniversitemiz Senatosu tarafından onaylanan, öğrencilerimizin Lisans ve Ön Lisans eğitimlerinde ders kayıtları, sınavlar, yatay geçiş başvuruları, yaz okulu vb. gibi faaliyetlerin hangi tarihlerde yapılacağını gösteren takvimdir. Öğrencilerimizin ÖİDB sayfasında görebileceği akademik takvimi takip etmeleri, eğitim süreçleri için önemlidir. Tüm yıl boyunca en büyük planlayıcınız ve birçok konuda rehberinizdir.

<http://www.oidb.hacettepe.edu.tr>

Danışman

Tüm öğrenimi süresince öğrenciye dersler, kayıtlar vb. konular hakkında rehberlik hizmeti veren akademik personeldir. Üniversiteye kayıt olan her öğrenci için ilgili Bölüm/Program/Anabilim Dalı Başkanı tarafından görevlendirilir. Danışman, öğrencilerinin eğitim-öğretim faaliyetlerini izler, üniversite yaşamı ile ilgili sorunlarını çözmeye yardımcı olur. Danışmanların görevleri Üniversitemiz Senato'su tarafından düzenlenir. Akademik Danışmanlık Uygulama Esas ve İlkeleri'ne Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı (ÖİDB) web sayfasında Yönetmelik ve Yönergeler başlığı altında bulabilirsiniz.

Genel Bilgiler

- 1. Öğrenci şifresi:** Öğrencinin eğitim hayatı boyunca BİLSİS otomasyon sistemine giriş yapabilmek için kullandığı şifredir. Üniversitemize ilk defa kayıt olan öğrenciler web sayfamızda "Yeni Kazananlar" başlığı altında yer alan "Öğrenci Numara Sorgulama" ekranında öncelikle öğrenci numaralarını öğrenmelidirler. Daha sonra BİLSİS sistemine, "Kullanıcı Adı" olarak öğrenci numaralarını "Şifre" olarak da BİLSİS şifrelerini yazarak giriş yapabilirler. Yeni kazanan öğrencilerin BİLSİS şifreleri ile ilgili duyuru, kayıt haftasında ÖİDB web sayfasında yapılacaktır. Giriş yaptıktan sonra güvenlik açısından şifrenin değiştirilmesi önerilir.
Her yarıyıl başında ders kayıtları bu şifre kullanılarak çevrimiçi (online) yapılır. Şifre kullanılarak yapılan her işlemin öğrenci tarafından gerçekleştirildiği kabul edildiğinden şifrenin kimseyle paylaşılması gerekmektedir.
- 2. Öğrenci kimliği:** Üniversitemize kayıt olan tüm öğrenciler için Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan öğrenci kimlikleri, Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerine girişlerde, yemekhane, kütüphane vb. yerlerde kullanacağınız resimli tanıtıcı kimlik kartıdır. Kimliklerin başkaları tarafından kullanımı kesinlikle yasaktır. Kimliklerin başkaları tarafından kullanıldığının belirlenmesi halinde yasal işlem başlatılarak, YÖK Disiplin Yönetmeliği'ne göre ceza verilir.
- 3. hacettepe.edu.tr uzantılı e-posta adresi:** Üniversitemiz Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından portal.hacettepe.edu.tr adresinden verilen ve yönetilen e-posta adresleridir. Hacettepe uzantılı e-posta adresinin kullanılması kurum aidiyeti ve güvenlik açısından önem taşımaktadır.
- 4. Öğrencilik hakkı:** Üniversitemizde yıllık eğitim yapan birimlerimiz (Tıp Fakültesi, Yabancı Dil ve Türkçe Hazırlık eğitimi) hariç eğitim-öğretim yılı güz ve bahar olmak üzere iki yarıyıldan oluşmaktadır. Her yarıyıl/yıl başında öğrenciler ders kayıtlarını

yapar. Ders kaydı yapılmayan yarıyıldaki Yükseköğretim Kanunu'na göre öğrencilik haklarından faydalanılamaz.

5. **Eğitim süresi:** Öğrenim süreleri bir yıl süreli hazırlık sınıfı hariç ön lisans programında iki yıl, lisans programında dört (Tıp Fakültesi altı, Diş Hekimliği Fakültesi, Eczacılık Fakültesi beş yıl) yıldır. Öğrenciler bir yıl süreli yabancı dil hazırlık sınıfı hariç, her yarıyıl için kayıt yaptıırıp yaptırmadığına bakılmaksızın ön lisans programlarını azami dört yıl, lisans programlarını azami yedi yıl (altı yıllık programlarda dokuz, beş yıllık programlarda sekiz yıl) içinde tamamlamak zorundadır. Bu süreler sonunda eğitimini tamamlayamayanların ilişkileri kesilebilir veya ek süre, ek sınav, sınırsız sınav gibi çeşitli hükümler uygulanır. Bu hükümler sonunda da eğitimini tamamlayamadıysa Üniversiteden ilişkisi kesilir.
6. **Diploma eki:** Öğrencinin öğrenimi süresince almış olduğu bütün derslerin adları ve AKTS kredileri ile standart diploma eki bilgilerini kapsayan, diploma ile birlikte verilen İngilizce bir belge olup, AB ülkelerinde geçerlidir. Diploma eki, diploma yerine kullanılmaz.
7. **Devamsızlık hakkı:** Üniversitemizde derslere devam zorunludur. Mazeretler dahil olmak üzere teorik saatlerin %30'ndan, uygulama saatlerinin de %20'sinden fazlasına katılmayan öğrenciler ilgili dersin genel ve bütünleme sınavına giremez. Ancak kurumsal derslerde önceki yarıyıldaki devam koşulu yerine getirilmişse, ara sınavlara girmek koşulu ile devam zorunluluğu aranmaz.

Dersler

1. **Zorunlu ders:** Öğretim programlarında yer alan ve öğrencinin mezun olabilmesi için alıp başarmak zorunda olduğu derslerdir. Bir dersin zorunlu ya da seçmeli olması, öğrencinin eğitim gördüğü programa bağlıdır. Bir programda zorunlu statüde olan bir ders başka bir program için seçmeli statüsünde olabilir.
2. **Ortak zorunlu dersler:** Yükseköğretim Kanunu ile belirlenen Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dili, yabancı dil hazırlık sınıfı olan/olmayan programlardaki Yabancı Dil dersleri ile Temel Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kullanımı ve ilgili bölümler için İş Sağlığı ve Güvenliği dersleridir. Üniversite Yaşamına Giriş dersi ise Üniversite yaşamına başlarken verilen bir ders olup bütün programlar için zorunludur (Yatay ve dikey geçiş öğrencileri hariç).
3. **Seçmeli ders:** Zorunlu dersler dışında kalan tüm derslerdir. Seçmeli dersler, alan içi ve alan dışı seçmeli dersler olmak üzere iki türdür.
4. **Alan içi seçmeli ders:** Öğrencinin kayıtlı olduğu öğretim programlarında yer alan ve mezun olabilmesi için önerilen, alanı ile ilgili seçmeli derslerdir.
5. **Alan dışı seçmeli ders:** Öğrencinin kayıtlı olduğu öğretim programında yer alan/almayan, farklı akademik birimler tarafından açılmış alanıyla ilgisi olmayan seçmeli derslerdir.
6. **SEC kodlu dersler:** Seçmeli dersler koordinatörlüğü tarafından tüm programlara açık, alan dışı seçmeli dersleri tanımlar. Bu derslerden tüm öğrencilik yaşamı boyunca program müfredatları izin verdiği ölçüde ya da isteğe bağlı olarak, öğrenim süresi 2 yıl olan programlara devam eden öğrenciler en fazla 2 ders, 4 yıl ve üstü olan programlara devam eden öğrenciler en fazla 3 ders alabilirler.

7. **Uzaktan eğitim:** Yükseköğretim kurumlarında öğretim faaliyetlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak planlandığı ve yürütüldüğü, öğrenci ile öğretim elemanı ve öğrencilerin kendi aralarında karşılıklı etkileşimine dayalı olarak derslerin öğretim elemanı tarafından aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın eşzamanlı ve/veya eş zamansız biçimde verildiği öğretimi tanımlar.
8. **Önkoşullu dersler:** Öğrencinin müfredatında bazı dersleri alabilmek için bu dersin öncülü olan ders/dersleri alıp başarmış olmak gerekir, bu tür dersler ön koşullu ders olarak tanımlanır.
9. **Yanlış koşullu dersler:** Bir yarıyıldaki birlikte alınması gereken dersleri tanımlar.
10. **Ders tekrarı:** Bir dersin başarısızlık veya not yükseltme amacıyla tekrar alınması durumudur. Tekrarlanan derslerde en son alınan not geçerli olur. Öğrenim süresince başarısız olunan seçmeli derslerin en fazla üç tanesi sildirilebilir, diğerleri tekrar alınmak zorundadır.

11. İntibak:

Ders intibakı; bir dersin adı, kodu, statüsü (Z/S), yarıyıl değişiklikleri, yerine eşdeğer bir ders tanımlanması veya tamamen kaldırılması veya programa yeni bir ders eklenmesi işlemlerinin öğrenciye atanmış olan müfredatta düzeltilmesi anlamına gelir.

Ayrıca, diploma programları arasında Üniversite içi veya dışından geçiş yapılması halinde, geçiş yapılan diploma programının müfredatına uygun olarak Senato tarafından belirlenen eşdeğerlik ilkelerine göre, geldiği programda alıp başarılı olduğu ve Fakülte/Bölüm/Program tarafından eşdeğer sayılan derslerden öğrencinin muaf sayılması ve öncelikle alınması gereken derslerin belirlenme işlemidir.

Kodlar ve Krediler

1. **Dersin kodu:** Her ders için belirlenen harf ve rakamdan oluşan kodlardır. Üniversitemiz ön lisans/lisans programlarında ders kodları 6 hanelidir. İlk 3 hane dersi açan bölümün kısa adını gösterir. Örneğin; İST101, ELE245, FMT314 gibi. Aynı ismi taşıyan dersler, kodları farklı ise farklı iki derstir.
2. **Dersin kredisi:** Bir eğitim programındaki her ders için öğrencinin harcadığı emek/zamana karşılık olarak belirlenmiş sayısal değerdir.
3. **Dersin AKTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi) Kredisi:** Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) bir akademik denklik sistemi olup, temel amacı farklı ülkelerin eğitim kurumlarında öğrenim gören değişim öğrencilerinin aldıkları derslerin sonuçlarının olabildiğince adil bir biçimde ilgili kurumlarca karşılıklı olarak tanınmasını sağlamaktır. AKTS kredisi, hedeflenen öğrenme çıktılarına ulaşabilmek amacıyla her bir ders için tamamlanması için gerekli öğrenci iş yükünü gösteren sayısal değerdir. Öğrencinin akademik ortalaması hesaplanırken ağırlık olarak kullanılır.
4. **Yarıyıldaki AKTS kredi sınırı:** Öğrencinin okuduğu her sınıfa ait maksimum alabileceği kredi/AKTS sınırını gösteren kredi değeridir. Ön lisans/Lisans yönetmeliği ile belirlenmektedir.
5. **Mezuniyet Kredisi:** Bir öğrencinin ön lisans/ lisans/ yandal/ çift anadal programını tamamlamış sayılması için başarmış olması gereken minimum kredi (AKTS) miktarı.

Altı yıllık programlar için 360, beş yıllık programlar için 300, dört yıllık programlar için 240 AKTS, iki yıllık meslek yüksekokulu programları için 120 minimum AKTS'dir.

6. **Transkript:** Bir ön lisans/ lisans/ yandal/ çift anadal programına kayıt olunduğu andan itibaren, öğretim yılı boyunca alınan derslerin, notlarını, kredilerini, yarıyıl ve genel akademik ortalamalarını gösteren belgedir. **Yarıyıl akademik ortalaması:** Bir ön lisans/lisans/yan dal/çift anadal programı için, bir yarıyılta alınan derslerin ağırlıklı puanlarının toplamının, alınan derslerin AKTS kredi toplamına bölünmesi ile hesaplanır.
7. **Genel akademik ortalama:** Öğrenim süreniz boyunca aldığınız tüm derslerin başarı durumunu gösteren hesaplama değildir. Bir dersin AKTS kredisi ile o dersten alınan notun katsayısının çarpımı dersin ağırlıklı puanını verir. Bir ön lisans/lisans/yan dal/çift anadal programında, geçmişten bugüne aldığınız tüm derslerin ağırlıklı puanlarının, yine tüm derslerin toplam AKTS kredisine bölünmesiyle genel akademik ortalama hesaplanmış olur. Her bir ders için en son alınan not geçerlidir.
8. **Bir başka kurumdan ders alma:** Yaz okulunda veya normal yarıyıl içinde (özel öğrenci olarak) koşullara uygun olarak başarısız olunan ya da hiç alınmamış ders ilgili akademik kurulun onayı ile H.Ü. Ders Eşdeğerliği Uygulama İlkeleri'ne göre başka bir üniversiteden alınabilir.

Sınavlar

1. **Ara sınav:** Her ders için en az bir ara sınav yapılır. Ara sınav tarihleri ilgili bölümler tarafından belirlenir ve genel sınavlar başlamadan önce ilan edilir.
2. **Genel sınav:** Dersin tamamlandığı yarıyıl sonunda yapılan ve akademik takvimde belirlenen tarih aralığında, bölümler tarafından ilan edilen ve dersten başarılı olmak için öğrencinin mutlaka girmesi gereken sınavlardır.
3. **Mazeret sınavı:** Ara sınavlara geçerli mazereti nedeniyle giremeyen ve mazeretinin Fakülte Yönetim Kurulu tarafından onaylanması durumunda öğrenciye verilen sınav hakkıdır.
4. **Bütünleme sınavı:** Yarıyılık/yıllık eğitim veren programlarda uygulanan telafi sınavıdır.
5. **Üç ders sınav hakkı:** Mezun olabilmek için, devam koşulunu yerine getirerek başarısız olduğu üç dersi kalan öğrencilere verilen sınav hakkıdır.

Ders Programları

1. **Program:** Program kelimesi üniversite yaşamında pek çok şeyi ifade etmek için kullanılabilir. Örneğin; Program kaydı, ders programı, haftalık ders programı, öğretim programı, ön lisans programı, lisans programı, anadal programı, yandal programı, çift anadal programı; Erasmus, Farabi, Mevlana programı ya da genel adıyla Değişim programları; kayıt programı (yazılım) vb., O nedenle bu kelime ile karşılaşıldığında dikkat edilmelidir. Ör; "Hangi programa kayıtlısınız?" (Okuduğunuz bölüm sorulmaktadır) "Hangi programla gittiniz?" (Hareketlilikten yararlandığınız değişim programı sorulmaktadır.) "Programa giriş yaptınız mı?" (Bilgi Sistemi ya da benzer bir yazılım sistemine girdiğiniz sorulmaktadır.)

2. **Öğrenci müfredatı (Öğretim programı):** Öğrencinin yerleştirildiği programa kayıt yaptırdığı yıl üzerine atanmış olan, eğitim yaşamı süresince mezuniyetine esas olan zorunlu ve seçmeli dersleri gösteren çizelgedir.
3. **Müfredat dışı dersler:** Öğrencinin üzerine atanmış müfredatın dışında ve almasına izin verilen (bölüm içi/dışı) her türlü dersi tanımlar.
4. **Dersler kataloğu:** Üniversitede bir yarıyıldan açılan tüm derslerin gösterildiği katalogdur.
<http://akts.hacettepe.edu.tr/>
5. **Program bilgi paketi:** Program hakkında genel bilgi (diploma programına ait genel hükümler), kazanılan derece, öğrenim düzeyi, kayıt kabul koşulları, programın amacı, programda okutulacak derslerin (teorik dersler, uygulamalar, proje, stüdyo, laboratuvar ve atölye çalışmaları, pratik çalışmalar, stajlar, eskizler, arazi uygulamaları, seminerler, bitirme çalışması ve benzeri çalışmalar) yarıyıllara göre listesi, yarıyıl/yılı, kodu, seçmeli ve zorunlu olma durumu, program yeterlilikleri, mezunların mesleki profili, öğretim programının yapısı, sınavlar, değerlendirme ve notlandırma, mezuniyet koşulları eğitim türü, program sorumlusu ve benzeri konulara ilişkin bilgilerin yer aldığı dosyadır.
6. **Ders bilgi paketi:** Dersin, önkoşulu, dili, türü, verilme şekli, öğrenme ve öğretme teknikleri, sorumluları, amacı, öğrenme çıktıları, içeriği, kaynaklar, haftalara göre işlenecek konular, değerlendirme sistemi, AKTS (Öğrenci İş Yüğü) tablosu ve dersin program yeterliliklerine katkısını belirten tabloların bulunduğu dosyadır.
7. **Program çıktıları:** Program eğitim amaçları ve paydaş görüşleri doğrultusunda, Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi (YÖK) ile uyumlu biçimde Bölüm (program) mezunlarının ne tür yeterliliklere sahip olacağını belirler.
8. **Yeterlilik:** Yükseköğretim alanında yeterlilik, herhangi bir yükseköğretim derecesini başarı ile tamamlayan bir kişinin neleri bilebileceği, neleri yapabileceği ve nelere yetkin olacağını ifade eder.
9. **Öğrenme çıktısı:** Öğrenme çıktıları, bir öğrenme sürecini tamamlayan öğrencinin neleri bileceği, anlayacağı ve/veya yapabileceğini açıklayan ifadelerdir. Öğrenme süreci, bir ders veya bir modül olabilir. Öğrenme çıktılarında bilgi ve beceri gözlemlenebilir ve ölçülebilir şekilde tanımlanır.

Kayıt Programı

1. **“Ders kayıt programı”:** Öğrencilerin ve öğrenci danışmanlarının, akademik takvimde belirtilen ders programı ve ekle-sil günlerinde, kayıt yenileme, ders ekleme/silme ya da şube değiştirme, onay verme, onayı kaldırma gibi işlemleri yapmaları için hazırlanmış olan öğrenci bilgi sistemi içinde yer alan programdır.
2. **BİLSİS:** H.Ü. Öğrenci bilgi sistemi için kullanılan kısaltmadır. Öğrencilerin ve öğrenci ile bir şekilde etkileşimi olan her türlü personelin kullandığı sistemdir.
3. **Ders program kaydı (Kayıt yenileme):** Bir öğrencinin her yarıyıl/yıl için elektronik ortamda (BİLSİS üzerinden) ders olarak yaptığı kayıt yenileme işlemidir. Öğrenci katkı payı ya da öğrenim kredisi ödemesi gereken bir öğrenci ise, program

kaydıdan önce mutlaka ödemesini yapmış olması gerekir. Ders program günleri bir öğrenci için en önemli günlerdir. Bir öğrenci akademik takvimde belirtilen tarihler içinde ders program kaydını yaptırmazsa o yarıyıl ders alamaz ve öğrencilik hakkını kaybeder.

4. **Ders kaydı kesinleştirme ve onay:** Öğrenci ders kayıt veya ekle-sil haftası ders seçimini yaptıktan sonra “kesinleştirme” işlemi yapmadığı takdirde kayıt tamamlanmaz ve seçtiği derslerde kontenjana dahil edilmez. Kesinleştirilmeyen ders kaydı veya ekle-sil işlemine danışman onay veremez.
5. **İlerleme kuralı:** Ders kayıt programında zorunlu dersler için uygulanan bir kuraldır. Öğrenci bulunduğu sınıfın altındaki sınıfların zorunlu derslerini (alıp başarısız/ hiç almadığı) öncelikle almak zorundadır.
6. **Etkileşimli kayıt:** Etkileşimli kayıt, bir öğrencinin ders kayıt programı ile ders seçerken danışmanı ile iletişimde olarak bu işlemi yapması gerektiğini belirten bir kavramdır. Öğrenci derslerini seçtikten sonra kaydını kesinleştirir, böylece danışmanı kendi ekranında öğrencinin ders seçme işlemlerini tamamladığını ve kaydını kontrol için kendisine gönderdiğini anlar ve kontrol edip onaylar veya değişiklik yapmasını istiyorsa öğrenciye onaylamama nedenini bildirir.
7. **Danışman onayı:** Öğrencinin online olarak yaptığı ders kayıt kesinleştirme işleminden sonra, alınan derslerin geçerli sayılabilmesi için mutlaka gerekli olan işlemdir. İşlem, etkileşimli kayıta anlatıldığı gibi gerçekleşir.
8. **Ekle-Sil haftası:** Ders programları yapıldıktan sonra, akademik takvimde belirtilen tarihlerde, öğrencinin ders ekleme/silme veya şube değiştirme işlemlerini tanımlar. Geçerli mazereti ilgili Akademik Kurulca kabul edilen kayıt haftasında kayıt yaptıramayan öğrencinin kayıt yenileme işleminin de yapılabildiği haftadır.

Hazırlık ve Yabancı Dil Dersleri

1. **Zorunlu hazırlık eğitimi süresi:** Zorunlu hazırlık eğitim süresi 1 yıldır. Öğrenci başarısız olduğu takdirde 1 yıl süre daha verilir. 2. Yılın sonunda başarısız olduğu takdirde Üniversiteden ilişiği kesilir.
2. **İsteğe bağlı hazırlık:** Zorunlu Hazırlık Sınıfı bulunmayan bölümler için açılan yabancı dil eğitimidir. Bu eğitim süresi en fazla 1 akademik yıldır. Başarısızlık durumunda başarı şartı aranmadan öğrenciye bölüme başlama hakkı verilmektedir.

<http://www.ydya.hacettepe.edu.tr/tr>

Ders Eşdeğerliği Uygulama İlkeleri

Ders eşdeğerliği: Başka bir bölüm ya da üniversiteden alınan dersin öğretim programınızdaki bir derse eşdeğer sayılmasıdır. Bir dersin eşdeğer sayılabilmesi için ilgili akademik kurulun onayı gerekmektedir. Eşdeğerlik Üniversite Senatosunca belirlenen eşdeğerlik ilkelerine göre verilir.

https://oidb.hacettepe.edu.tr/tr/hacettepe_universitesi_kurumici_ve_kurumdisi_ders_-7

Çift anadal, Yandal ve Öğrenci Değişim Programları

- 1. Çift anadal programı:** Çift anadal programı bulunan Bölümlerde, Üniversitemiz Çift Anadal Yönergesi'nde öngörülen koşulları sağlayan öğrencilerin ikinci anadal programından eş zamanlı ders alarak, başarılı olduğu takdirde iki ayrı diploma alabildiği bir programdır.
https://oidb.hacettepe.edu.tr/tr/hacettepe_universitesi_yandal_programi_yonergesi-8
- 2. Yandal programı:** Öğrencilerin kayıtlı oldukları program dışında belli koşulları taşınması koşuluyla, Üniversite içinde başka bir diploma programından sınırlı sayıda ders alarak, sertifika almaya hak kazandığı bir program türüdür.
https://oidb.hacettepe.edu.tr/tr/hacettepe_universitesi_yandal_programi_yonergesi-9
- 3. Erasmus programı:** Erasmus programı, AB ülkeleri ve aday ülkelerin yükseköğretim kurumlarının birbirleri ile işbirliği yapmalarını teşvik etmeye yönelik bir Avrupa Birliği programıdır. Yükseköğretim kurumlarının birbirleri ile ortak projeler üretip hayata geçirmeleri; kısa süreli öğrenci ve personel değişimi yapabilmeleri için karşılıksız mali destek sağlamaktadır.
<http://www.abofisi.hacettepe.edu.tr/>
- 4. Farabi programı:** "Farabi Değişim Programı" olarak adlandırılan Yükseköğretim Kurumları Arasında Öğrenci ve Öğretim Üyesi Değişim Programı, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüleri bünyesinde ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim-öğretim yapan yükseköğretim kurumları arasında öğrenci ve öğretim üyesi değişim programıdır.
<http://www.farabi.hacettepe.edu.tr/>
- 5. Mevlana programı:** Mevlana Değişim Programı, yurtiçinde eğitim veren yükseköğretim kurumları ile yurtdışında eğitim veren yükseköğretim kurumları arasında öğrenci ve öğretim elemanı değişimini mümkün kılan bir programdır.
<http://www.mevlana.hacettepe.edu.tr/>

Burs, Kredi ve Ücretler

- 1. Kredi Yurtlar Kurumu (KYK) Bursu:** Yükseköğrenim gören başarılı ve ihtiyaç sahibi öğrencilere 5102 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs/Kredi Verilmesine İlişkin Kanun hükümlerine göre Kredi Yurtlar Kurumu tarafından karşılıksız verilen paradır.
- 2. KYK Öğrenim Kredisi:** Yüksek öğrenim gören T.C. vatandaşı öğrencileri maddi yönden desteklemek, sosyal ve kültürel gelişmelerini kolaylaştırmak amacıyla devam ettikleri yüksek öğretim kurumlarının normal öğrenimi süresince verilen, zorunlu hizmet yükümlülüğü bulunmayan borç paradır. Bir öğrenci aynı zamanda hem burs hem öğrenim kredisi alamaz.
- 3. Katkı payı ücreti:** Öğrenimini Ön Lisans programları için iki yıl, Lisans programları için dört yılda tamamlamayan öğrenciler, her yıl Bakanlar Kurulu'nun belirlediği katkı payı ücretini, ders kaydını yaptığı yarıyıl için ödemekle yükümlüdür. Ayrıca Hazırlık sınıfına kayıtlı öğrenciler bir yılın sonunda başarısız oldukları takdirde

ikinci yıl hazırlık sınıfında okurken katkı payı öderler. Örgün öğrenim programlarında okuyan öğrencilerin, normal öğrenim süresini aşmaları durumunda ödemeleri gereken ve miktarı Bakanlar Kurulu Kararı tarafından belirlenen ücrettir.

4. **Öğrenim ücreti:** İkinci öğretim için ödenmesi gereken ve miktarı Bakanlar Kurulu Kararı tarafından belirlenen ücrettir.

Oryantasyon

1. **UNI101 Üniversite Yaşamına Giriş Dersi:** Yeni kazanan öğrenciler için Üniversite yaşamına uyum süreçlerini kolaylaştırmak için tasarlanan, Üniversite yaşantısını anlamaya yardımcı olacak bir derstir. Her yıl akademik takvimde belirtilen tarihler arasında uygulanır.

<http://www.uni101.hacettepe.edu.tr>

Yaz Okulu

1. **Yaz okulu:** Bahar yarıyılı bittikten sonra Bölüm/Fakülteler/Meslek Yüksekokulu tarafından önerilen ve ilan edilen derslerin açıldığı, en az 5 haftadan oluşan, derslere devam koşulu ve ücretli olduğu okuldur.

https://oidb.hacettepe.edu.tr/tr/menu/yaz_okulu-20

Kurumiçi, Kurumlararası ve Yerleştirme Puanına Göre Yatay Geçiş

1. **Kurum içi yatay geçiş:** Üniversitemizin aynı puan türüne sahip bölümleri arasında, belirlenen kontenjanlar ve akademik ortalamaya ve Üniversite Senatosunca belirlenen kurallara göre yapılabilen geçiştir.

https://oidb.hacettepe.edu.tr/tr/hacettepe_universitesi_kurumlararasi_ve_kurumici_y-47

2. **Kurumlararası yatay geçiş:** Başka bir Yükseköğretim Kurumuna kayıtlı öğrencilerin, YÖK'ün açıkladığı kontenjanlara göre ve Üniversitemiz Senatosunca kabul edilen şartları sağladığı takdirde Hacettepe Üniversitesi'ne geçişidir.

https://oidb.hacettepe.edu.tr/tr/hacettepe_universitesi_kurumlararasi_ve_kurumici_y-47

3. **Merkezi puana göre yatay geçiş:** Kurum içi veya kurum dışı Üniversite öğrencilerinin, merkezi yerleştirme puanlarına göre Üniversitemiz programlarına geçiş türüdür.

Lisans/Ön Lisans Yönetmeliği

1. **Lisans/Ön Lisans Yönetmeliği:** Üniversitemiz Lisans ve Ön Lisans programı öğrencileri için ders alma, izin, notlar, öğrenim süreleri, sınavlar vb. konularla ilgili uyulması gereken kurallar bütünüdür. Öğrencilerimizin bu yönetmeliği takip etmeleri çok önemlidir.

https://oidb.hacettepe.edu.tr/tr/hacettepe_universitesi_on_lisans_lisans_egitimogre-3